

Contribuția bibliografică esențială pentru cunoașterea și promovarea identității și unității naționale

Obiectele populare, care pot fi admirate în diverse colecții publice și particulare, poartă amprenta trecutului. Dar nu ne închipuim prezentul și, mai ales viitorul, fără a le păstra, a le cunoaște, a le promova, deoarece acestea reflectă istoria autentică, relatează credințele și miturile de odinioară.

Legea privind meșteșugurile artistice populare le definește drept „formă de manifestare a artei populare, activitate de creare a obiectelor cu valoare artistică și utilitară, cu aplicarea unor procedee tehnico-artistice preponderent manuale, care contribuie la păstrarea și dezvoltarea tradițiilor artei populare și la satisfacerea necesităților spirituale și materiale ale populației” (2).

Obiectele care ies din mâinile meșteșugarilor populari fac parte din bogățiile și patrimoniul cultural al țării. Iar acesta din urmă constituie un arc de legătură al credințelor, tradițiilor folclorice, mitologice, al vieții rurale din diferite perioade.

În acest context, merită o atenție deosebită activitatea de înregistrare și păstrare a documentelor ce țin de meșteșugurile populare, aflate în colecțiile Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova (BNRM). Amintim că, în calitate de deținătoare a depozitului legal, BNRM posedă toate documentele editate pe teritoriul Republicii Moldova.

Studiul bibliografic „Meșteșugurile populare tradiționale moldovenești” are nu doar scopul de valorificare a colecțiilor BNRM, dar și de identificare a documentelor despre meșteșuguri și meșteșugari, adunare de experiențe. (3) Menționăm din start că studiul este o reușită profesională.

Lucrarea este structurată conform unor rigori bine gândite, conferindu-i pe bune statut de studiu, cercetare bibliografică.

Prefața sau Nota asupra ediției are

un caracter explicativ și este scrisă cu minuțiozitate, creând o idee clară despre relevanța lucrării. Semnată de alcătuitoare, reflectă următoarele informații: scopul studiului, sursele și criteriile de selectare a documentelor, structura, metodologia descrierilor bibliografice, destinația etc.

Interesul cititorului este augmentat grație prezenței a 4 studii introductive, preluate din publicații reprezentative, acestea contribuind la înțelegerea, documentarea privind dezvoltarea meșteșugurilor populare. Studiile documentare, referindu-se la starea și dezvoltarea meșteșugurilor populare la diferite etape, reflectă și contribuția deosebită adusă de reprezentanți de prestigiu ai domeniului, prin activități de cercetare și practice (dr. hab. Gheorghe Postică, dr. Elena Postolachi, Ion Bălțeanu, ex-președintele Uniunii Meșterilor Populari din Republica Moldova, dr. Varvara Buzilă).

Componenta prioritară a studiului - compartimentul bibliografic - include circa 940 de descrieri bibliografice ale documentelor asupra a 24 meșteșuguri populare. În partea de sus a listei, sunt prezentate lucrările de referință - dicționare, enciclopedii - acestea conținând informații explicative pentru domeniu. Descrierile bibliografice ale documentelor privind fiecare meșteșug sunt aranjate în funcție de genul acestora: cărți, albume și contribuții (articole din periodice și publicații continue). Credem că este o prezentare a documentelor specifică domeniului bibliografic, în prim-plan fiind evidențiate lucrările convingătoare, de mare importanță, cu un impact puternic educațional și de vizualizare, cum ar fi albumele.

Studiul bibliografic conține 2 indexuri auxiliare: de nume și de titluri ale publicațiilor periodice consultate. Cel din urmă re-

flectă 150 de titluri de seriale și ediții periodice, minuțios analizate de către alcătuitor.

Calificând lucrarea în cauză drept un studiu de autoritate, venim cu câteva sugestii de perspectivă, care, la părerea noastră, ar îmbunătăți impactul și valorificarea publicațiilor bibliografice, elaborate și editate sub egida Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova:

- definitivarea tipului lucrării, ținând cont de destinația funcțională a acestuia (de exemplu, prezentul studiu nu este o bibliografie „pură”, ci îmbină organic informația documentară cu cea bibliografică; din aceste considerente lucrarea ar putea fi categorisită ca studiu bibliografic)

- orientarea pentru elaborarea studiilor

bibliografice adnotate, acestea fiind mult mai utile cercetătorilor în selectarea și utilizarea surselor relevante

- studiul bibliografic adnotat amplifică/schimbă statutul persoanelor implicate în proces, atribuindu-le responsabilități de autor (coautor) – a se vedea articolele 7, 22, 39, 45 din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova (1)

- aplicarea abrevierilor, acronimelor – nu este recomandabilă (la părerea noastră) în produsele unei biblioteci, destinate utilizatorilor.

Conținutul bogat și deosebit al studiului, prezentarea grafică ne permite să conchidem asupra unicității acestuia, importanței ca instrument de cunoaștere și referință.

Ludmila CORGHENCI

Referințe bibliografice:

1. Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova : [nr. 259 din 15 iul. 2007]. [Accesat 27 iulie 2018]. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=374386> .

2. Lege privind meșteșugurile artistice populare: [nr. 135 din 20 martie 2003]. [Accesat 26 iulie 2018]. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=312759> .

3. Meșteșugurile populare tradiționale moldovenești. Biblioteca Națională a Republicii Moldova. Alcătuitor Svetlana Miron. Chișinău, 2017. 168 p. ISBN 978-9975-3096-2-2. [Accesat 26 iulie 2018]. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Mestesuguri-populare-traditionale-moldovenesti.pdf>